

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 14 de febrer de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 8. L'accídia

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

D'entre tots els vicis capitals n'hi ha un que sovint passa inadvertit, potser pel seu nom, que a molts els resulta poc comprensible: estic parlant de l'accídia. Per això, en el catàleg dels vicis, el terme *accídia* és sovint substituït per un altre d'ús més comú: *peresa*. En realitat, però, la peresa és més un efecte que no pas una causa. Quan una persona roman inactiva, indolent, apàtica, nosaltres diem que és peresosa. Però, com ensenya la saviesa dels antics pares del desert, sovint l'arrel d'aquesta peresa és l'accídia, que en grec significa literalment 'manca de cura'.

Es tracta d'una temptació molt perillosa, amb la qual no s'ha de jugar. Qui cau víctima d'aquest vici és com si estigués esclafat per un desig de mort: tot el disgusta; la relació amb Déu es torna avorrida, i també els actes més sants, els que li havien escalfat el cor, ara li semblen completament inútils. La persona comença a lamentar el pas del temps i la joventut que queda de manera irremeiable enrere.

L'accídia ha estat definida com "el dimoni del migdia": ens atrapa enmig del dia, quan la fatiga està en el seu punt culminant i les hores que ens esperen ens semblen monòtones, impossibles de viure. En una cèlebre descripció, el monjo Evagri representa així aquesta temptació: «L'ull de l'accidiós es fixa en les finestres contínuament i en la seva ment imagina visitants [...]. Quan llegeix, l'accidiós badalla sovint i es deixa portar fàcilment per la son, s'eixuga els ulls, es frega les mans i, apartant la mirada del llibre, la fixa a la paret; després, dirigint-la novament al llibre, llegeix una mica més [...]; finalment, inclinant el cap, col·loca el llibre al seu davall i s'adorm en un somni lleuger, fins que la gana el fa despertar i l'insta a atendre les seves necessitats»; en conclusió, «l'accidiós no realitza amb sol·licitud l'obra de Déu».¹

Els lectors contemporanis adverteixen en aquestes descripcions alguna cosa que recorda molt el mal de la depressió, tant des del punt de vista psicològic com filosòfic. De fet, per a qui està pres per l'accídia, la vida perd significat, pregar resulta avorrit, cada batalla sembla estar mancada de significat. Les passions que alimentàvem en la joventut ara ens semblen il·lògiques, somnis que no ens van fer feliços. Així que ens deixem portar i la distracció, el no pensar, semblen ser l'única sortida: voldríem estar atordits, tenir la ment completament buida... És una mica com morir anticipadament, i és lleig.

Contra aquest vici, el qual ens adonem que és molt perillós, els mestres d'espiritualitat preveuen diversos remeis. M'agradaria assenyalar el que em sembla més important i que anomenaria la paciència de la fe. Encara que sota l'assot de l'accídia el desig de l'home és ser "en un altre lloc", escapar de la realitat, he de tenir, en canvi, el valor de quedar-me i acollir en mi "ara i aquí", en la meva situació tal com és, la presència de Déu. Els monjos diuen que per a ells la cel·la és la millor mestra de vida, perquè és el lloc que concreta i quotidianament et parla de la teva història d'amor amb el Senyor. El dimoni de

¹ Evagri Pòntic, *Els vuit esperits malvats*, 14.

l'accióia vol destruir precisament aquesta alegria senzilla de l' ara i aquí, aquesta sorpresa agraïda davant la realitat; vol fer-te creure que tot és en va, que res no té sentit, que no val la pena preocupar-se per res ni per ningú. En la vida trobem gent "accidiosa", persones de les quals diem: "Aquest és un avorrit", i no ens agrada estar amb elles; persones que fins i tot tenen una actitud d'avorrimnt que contagia. Això és l'accióia.

Quanta gent, presa a les urpes de l'accióia, moguda per una inquietud sense rostre, ha abandonat ximplement el camí del bé que havia emprès! La de l'accióia és una batalla decisiva que s'ha de guanyar tant sí com no. I és una batalla de la qual no s'han lliurat ni els sants, perquè en molts dels seus diaris hi ha pàgines que revelen moments terribles, veritables nits de fe en les quals tot semblava fosc. Aquests sants ens ensenyen a travessar la nit amb paciència, acceptant la pobresa de la fe. Recomanen, sota l'opressió de l'accióia, mantenir una mesura de compromís més petita, fixar-se metes més a l'abast de la mà i, al mateix temps, resistir i perseverar, emparant-se en Jesús, que mai no ens abandona en la temptació.

La fe turmentada per la prova de l'accióia no perd el seu valor. Al contrari, és la fe veritable, la humaníssima fe que, malgrat tot, malgrat la foscor que l'encega, continua creient humilment. És aquella fe que roman en el cor, com les brases sota la cendra. Sempre roman. I si algun de nosaltres cau en aquest vici o en la temptació de l'accióia, que intenti mirar en el seu interior i custodiar les brases de la fe: així és com es continua endavant.